

Kuusla voidaan syystä onnitella aikaansaannoksensa johdosta. Sitaattina esitettävä nimiryhmä ei siis mitenkään mukaudu lauserakenteeseen. Näin ollen ei tunnu myöskään luontevalta, että se kongruoi predikaatin kanssa samalla tavoin kuin sellaisissa lauseissa, joissa ei ole ryhmäsanaa attribuuttina. Kaikissa esimerkeissämme olisi siis predikaatti muutettava yksikköön. On syytä vielä todeta, ettei subjektiryhmän välttämättä tarvitse koostua erinimistä kuten tässä käsitellyissä tapauksissa. Mahdollista on tietysti sanoa vaikkapa: *Kolmikko viini, laulu ja naiset oli hänelle hyvin tuttu.*

Ikolan kannanoton mukaan pääsanaksi, ts. subjektiksi, olisi kyseisyyppisissä tapauksissa katsottava taipuva ryhmäsana ja taipumattomat sanat sen attribuuteiksi (Nykysuomen käsikirja s. 192). Tämän tulkinnan pohjalta on vieläkin selvempää, että predikaatin on oltava yksikössä.

Paavo Pulkkinen

»Pitää sisällään»

Vanhassa kirjallisuudessamme käytettiin yleisesti ilmausta *pitää sisällänsä* tai prefiksisesti *sisällänsäpitää* tarkoittamassa samaa kuin ruotsin *innehålla*, josta se tietenkin on suomeen käänöslainana otettu. Jo pitkään on tuon kömpelön ilmauksen sijasta vakiintuneesti käytetty verbiä *sisältää*, jonka Rapolan ensiesiintymätietojen mukaan on tuonut kirjakieleemme Elias Lönnrot tulkisanakirjassaan vuonna 1847. Vain leikillisenä arkaismina sanontaa *pitää sisällään* on joskus viljelty keveissä tyyllilajeissa. Sellaisen käytön Nykysuomen sanakirjakin on maininnut ja samalla tuominnut ilmauksen käyttämisen normaalityylissä (s.v. *sisällä* I. 1.a).

Oudolta tuntuu, että viime aikoina ilmaus *pitää sisällään* on jälleen päässyt melkoiseen suosioon, vieläpä yhteyksissä,

joissa on vaikea havaita erityistä leikkisyyttä. Mainitsen viisi viime vuonna lehdistä poimimaani esimerkkiä:

Neuvoston ns. vasemmistosiipi tarjosi pontta, joka piti sisällään mm. kielteisen kannan liikevaihtoveron korotukselle — — (HS 7. 3.). Viittaus »samankaltaisten seikkojen» tutkimiseen pitää sisällään myös huumeet, sillä tanskalaiset saivat pohjoiskorealaisia kiinni huumerysän päältä (HS 20. 10.). Tämä on siinä suhteessa kiero väittämä, että se lienee osaksi totta mutta pitää sisällään myös poliittisen valheen (US 3. 11.). Pelkätään viime vuoden löydöistä tulee luetteleilimme parituhatta alanumeroa, joista jo yksi ainoa voi pitää sisällään satoja ruukunpalasia (US 6. 12.). Edellä olevasta on jo suurin piirtein käynyt selville, mitä uudissanasto pitää sisällään (Seulaset 4 s. 11).

Myös suullisessa keskustelussa *pitää sisällään* on nykyään muotia. En oikein ymmärrä miksi. Eihän se ole ainakaan kätevämpi tai nasevampi kuin verbi *sisältää*. Joskus sitä edelleenkin käytetään NS:n esittämään tapaan leikillisyyttä tavoitellen, mutta runsaassa käytössä leikin maku on väljähtynyt. Saisi jäädä kirjasuomen historiaan koko sanonta.

Paavo Pulkkinen